

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Karlem Ulíkem ve věci

žalobců: a) O. G.
narozena X, státní příslušnice Ruské federace
b) D. G.
narozen X, státní příslušník Ruské federace a Republiky Kazachstán
zastoupen žalobkyní a) jako zákonnou zástupkyní
oba bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2025, č. j. OAM-863/ZA-ZA11-P06-2024,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2025, č. j. OAM-863/ZA-ZA11-P06-2024, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům na náhradu nákladů řízení částku ve výši 90 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Soud v této věci zrušil rozhodnutí žalovaného, kterým žalovaný neudělil žalobcům mezinárodní ochranu v žádné z jejích forem. Žalovaný se totiž opomněl zabývat jedním z tvrzených důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Konkrétně žalovaný pominul, že se žalobci obávali povolání žalobce b) k výkonu vojenské služby a nasazení do války na Ukrajině.

Řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany

2. Žalobci požádali dne 2. 7. 2024 o mezinárodní ochranu. Žalobkyně a) písemně uvedla, že je proti válce na Ukrajině a že v tuto chvíli je agresorem Rusko. Proto není pro ni a pro jejího syna – žalobce b) – bezpečné v Rusku žít.
3. Žalovaný následně žalobkyni a) vyslechl. Na otázku, proč žádá o mezinárodní ochranu až nyní, přestože v České republice (dále „ČR“) pobývá od počátku války na Ukrajině, odpověděla, že se bála a nevěděla, jak to udělat. Šla proto na policii, kde jí poradili, aby požádala o mezinárodní ochranu. K dotazu, zda svůj postoj k válce na Ukrajině někdy vyjadřovala veřejně, uvedla, že to není lehké. Nikdy veřejně nevystupovala. S vyřizováním pasu nikdy problém neměla (ani její děti). V případě návratu do Ruska neví, co by bylo dál. Bylo by to hrozné. Její syn by mohl za 5 let narukovat do války. Bylo by to pro ni a syna náročné. Je zvyklý na české prostředí. Nerozumí tomu, co je Rusko. Nikdo neví, kdy válka skončí. Je pro něj lepší život v ČR. V Rusku pro něj není bezpečno, stejně jako pro všechny občany, kteří tam žijí. Jelikož žalobce b) není dospělý, musí s ním žalobkyně a) pobývat. Nemají peníze na to, aby svůj pobyt v ČR vyřešili běžným pobytovým titulem. Pobytovou situaci dříve neřešila z rodinných důvodů. Manžel ji od toho odrazoval. V posledních 8 letech nepracovala. Živí ji manžel. S rodinou v Rusku nemá dobré vztahy. Neví, jak se jim tam žije. Ve vlasti neměla žádné problémy se státními či bezpečnostními orgány. Potíže neměla ani kvůli své rase, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině či politickému přesvědčení.
4. Od výsledku žalobce b) žalovaný upustil z důvodu jeho nízkého věku.
5. Žalovaný zařadil do správního spisu dvě zprávy svého odboru azylové a migrační politiky (dále „OAMP“) ze dne 8. 7. 2024, a to jednak o *Situaci navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí* a jednak o *Bezpečnostní a politické situaci v Rusku*.
6. Při seznámení s podklady pro rozhodnutí žalobkyně a) doplnila, že její starší syn má v ČR trvalý pobyt. Je mu 17 let. S mladším synem žádá žalobkyně a) o mezinárodní ochranu. Do Ruska se nechce vrátit kvůli nim. Obává se, že by Putinův režim zapojil minimálně jejího staršího syna do války. V Rusku nic nemá (ani byt či zázemí). Po uplynutí půlroční lhůty by chtěla v ČR pracovat.

Napadené rozhodnutí

7. V záhlaví označeným rozhodnutím (dále „napadené rozhodnutí“) žalovaný žalobcům mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neudělil.

8. Ve vztahu k důvodu pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu žalovaný uzavřel, že žalobci nebyli v Rusku pronásledováni pro uplatňování politických práv a svobod. Žalobkyně a) sice uvedla, že je proti válce na Ukrajině, nicméně své postoje nikdy veřejně nevyjadřovala a ani nikde veřejně nevystupovala.
9. V souvislosti s § 12 písm. b) zákona o azylu žalovaný poukázal na to, že žalobkyně a) nezmínila jakoukoli diskriminaci své osoby či žalobce b) zapříčiněnou důvody vyjmenovanými v tomto ustanovení. Žalobkyně a) rovněž popřela, že by měli jakékoli problémy s bezpečnostními složkami či státními orgány. Žalovaný dále připomněl, že žalobkyně a) v ČR pobývá přerušovaně již od roku 2007. Její povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny bylo platné do roku 2015. Žalobce b) se v ČR narodil a dlouhodobý pobyt zde měl platný do roku 2012. Žalobci následně pobývali v ČR bez jakéhokoli povolení k pobytu. Do Ruska opakovaně cestovali a ve vlasti byli naposledy v roce 2016. Žalobkyně a) se ani nepokusila v této době pobyt v ČR sobě a žalobci b) legálně zařídit. Žalovaný má proto za to, že žalobci požádali o mezinárodní ochranu jen s cílem legalizovat svůj pobyt na území ČR.
10. Žádost o udělení mezinárodní ochrany žalovaný nadto pokládal za zjevně účelovou. Žalobci ji podali až po 9, resp. 12 letech, kdy v ČR žili nelegálně. Jak vyplynulo z jejich výpovědi, pokud by žalobkyně a) projevila více snahy a zjistila si informace o jiných možnostech povolení k pobytu, nikdy by zde o mezinárodní ochranu nežádala. Tvrzené obavy z návratu do Ruska a povolání nezletilého syna k výkonu vojenské služby jsou tak jen účelovou záminkou, jež má umožnit další pobyt v ČR. Žalobci rovněž prodlévali s podáním žádosti. Nepodali ji ani po zahájení války na Ukrajině, ale až rok a půl poté. Legalizace pobytu však není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, a to ani za situace nepřijatelnosti určitých vízových a pobytových žádostí ze strany občanů Ruska.
11. V případě doplňkové ochrany žalovaný posuzoval, zda žalobcům hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Ve vztahu k písm. a) a b) uvedeného ustanovení žalovaný nezjistil, že by žalobcům taková újma hrozila. Ve vlasti nikdy neměli problémy s bezpečnostními ani jinými státními orgány. Nebyli ani trestně stíháni. Žalobkyně a) neuvedla, že by jim reálně hrozilo nebezpečí ze strany státních orgánů, které by naplňovalo znaky vážné újmy.
12. Co se týče nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, v Rusku neprobíhá žádný vnitrostátní či mezinárodní ozbrojený konflikt, který by žalobce mohl v případě návratu ohrozit na životě či lidské důstojnosti. V souvislosti s invazí Ruska na Ukrajinu sice dochází k omezenému počtu individuálních bezpečnostních incidentů zejména na území v bezprostřední blízkosti hranic s Ukrajinou. Od roku 2023 se množí též dronové útoky nejen v pohraničních oblastech, ale i v místech vzdálených stovky kilometrů od ukrajinských hranic. Žalobci nicméně naposledy žili v Petrohradu, kterého by se mohlo týkat jen minimální riziko. Ani dle tohoto ustanovení tak není dán důvod pro udělení doplňkové ochrany.
13. Žalovaný neshledal důvody ani pro udělení humanitárního azylu, případně mezinárodní ochrany pro vazby na rodinné příslušníky v ČR.

Shrnutí žaloby

14. Žalobci se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“) domáhají zrušení napadeného rozhodnutí.
15. Namítají, že žalobci b) je nyní 15 let (*v době rozhodování soudu 16 let – pozn. soudu*). Stále tedy nemá věk na předvedení do armády, ale v případě neudělení mezinárodní ochrany a následného návratu do Ruska by mohl být po dosažení 18 let mobilizován. Staršímu synovi žalobkyně, kterému bylo v květnu tohoto roku 18 let, předvolání k výkonu vojenské služby již přišlo. Žalobkyně a) toto při pohovoru i při vyjádření k podkladům pro rozhodnutí uváděla jako jeden z důvodů žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný se však s tímto důvodem nijak nevypořádal (kromě nepodloženého tvrzení o účelovosti žádosti). Jím shromážděné zprávy se k mobilizaci, ruské armádě či k trestům za vyhýbání se vojenské službě nevyjadřují. Přitom povinnost konat vojenskou službu v armádě, která se dopouští válečných zločinů, může být azylově relevantním důvodem. Jelikož se jím žalovaný nezabýval, je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.

Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný navrhuje žalobu zamítnout. Argumentuje, že zohlednil všechny okolnosti případu, k nimž si opatřil potřebné podklady a objektivní informace. Řádně tak zjistil skutečný stav věci. Následně opakuje nosné důvody napadeného rozhodnutí, na nichž setrvává. Žalobní námitky je blíže nerozporují a nevyvrací. Obavu, že žalobci b) hrozí v budoucnosti pronásledování z důvodu vyhýbání se vojenské službě, žalobci vyjádřili až v žalobě. Žalobkyně a) tento důvod žádosti při pohovoru neuvedla. Je pravdou, že se o této obavě zmínila při seznámení se s podklady pro rozhodnutí. Nicméně hovořila o ní v souvislosti s jejím starším synem, který nebyl účastníkem řízení a který má v ČR povolený trvalý pobyt. Sama žalobkyně a) sdělila, že žalobci b) předvolání k vojenské službě nehrozí, neboť je nezletilý.

Posouzení žaloby soudem

17. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobami k tomu oprávněnými a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
18. Soud o žalobě rozhodl bez nařízení ústního jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalovaný s tímto postupem souhlasil výslovně a žalobci implicitně. Nadto soud shledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
19. Dokazování soud neprováděl, protože při posouzení věci vycházel pouze z obsahu správního spisu [rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále „NSS“) ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS].
20. Žaloba je důvodná.
21. Soud se v této věci zabýval jedinou otázkou, a to zda je napadené rozhodnutí přezkoumatelné. Žalobci totiž namítají, že žalovaný pominul jeden z důvodů jejich žádosti o udělení mezinárodní ochrany, konkrétně obavu o bezpečnost žalobce b), který by v budoucnu mohl být odveden do armády a nasazen do bojů na Ukrajině. Soud námitce přisvědčil.

22. Ustálená judikatura NSS vychází z toho, že primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel. Z obsahu jeho žádosti se pak v následujících fázích vychází a správní orgán zjišťuje skutkový stav v rozsahu možných důvodů udělení mezinárodní ochrany, které vycházejí právě z žadatelovy žádosti, respektive z dalších jím uváděných tvrzení (srov. např. rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41, a usnesení NSS ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, či ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48, nebo ze dne 2. 6. 2020, č. j. 10 Azs 448/2019-34).
23. Žadatel je tak tím, kdo v řízení ve věci mezinárodní ochrany nese břemeno tvrzení, a jeho žádost je posuzována z hlediska skutečností, které označí jako důvody k jejímu podání (např. usnesení NSS ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48, a ze dne 19. 1. 2017, č. j. 2 Azs 272/2016-47, ze dne 16. 1. 2019, č. j. 8 Azs 239/2018-39, nebo rozsudky NSS ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016-32, či ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65).
24. Břemeno důkazní je však již výrazněji rozloženo mezi žadatele a žalovaného. NSS vysvětlil, že „[p]rokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel, nicméně žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují.“ (viz rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS).
25. Ve vztahu k provedeným důkazům platí, že žalovaný je povinen vycházet z podkladů náležité kvality, tedy informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musejí být v maximální možné míře (i) relevantní, (ii) důvěryhodné a vyvážené, (iii) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (iv) transparentní a dohledatelné. Zároveň se musí týkat otázek, které jsou v té které věci důležité pro posouzení případu (viz rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS).
26. V projednávané věci přitom žalobci vyjádřili konkrétní obavu, že by žalobce b) mohl být po návratu do Ruska povolán k výkonu vojenské služby a nasazen do bojů na Ukrajině. Povinností žalovaného proto bylo se tímto důvodem žádosti řádně zabývat a k jeho posouzení si obstarat náležité podklady.
27. Ve vyjádření k žalobě žalovaný sice tvrdí, že žalobci tento důvod žádosti poprvé uvedli až v žalobě, tomu ale soud nepřisvědčil. Žalobkyně a) při pohovoru výslovně odpověděla na otázku, čeho se obává po návratu do Ruska, že neví, „co bude v Rusku dál kvůli válce, můj syn by za pět let mohl narukovat do války.“ Z kontextu je zřejmé, že svým synem zde mínila žalobce b), tedy nikoli svého staršího syna. Ostatně takto chápal vyjádření žalobkyně nejspíše i sám žalovaný, neboť na konci strany 4 napadeného rozhodnutí vyhodnotil důvody žádosti pro udělení mezinárodní ochrany jako účelové, přičemž se explicitně zmiňoval o nesouhlasu žalobkyně a) s válkou na Ukrajině a možností povolání „jejího nezletilého syna k výkonu vojenské služby“. Následně žalovaný dovozoval, že se jedná o účelově uvedené záminky, které mají žalobcům umožnit pobývat i nadále na území ČR. Z této bezprostředně následující pasáže tedy plyne, že nezletilým synem žalobkyně a) žalovaný mínil právě žalobce b) [starší syn žalobkyně a) má v ČR povolen trvalý pobyt].
28. Je pravdou, že při vyjádření k podkladům pro rozhodnutí žalobkyně a) vyjadřovala obavu z povolání zejména jejího staršího syna k výkonu vojenské služby. To ale nic nemění na tom, že při pohovoru vztahovala tento důvod pro udělení mezinárodní ochrany i výslovně k žalobci b). Nadto žalobkyně a) uváděla, že se obává, že „*režim Putina by zapojil nejméně*

[jejího] *staršího syna do války*“ (zvýraznění doplnil soud). Z toho plyne, že tyto obavy se vztahují i k jejímu mladšímu synovi, tj. žalobci b).

29. Přestože si tedy byl i sám žalovaný vědom i tohoto důvodu žádosti, na jeho věcné posouzení rezignoval. Soud se přitom nemohl ztotožnit s posouzením těchto tvrzení jako účelových, jak argumentoval žalovaný.
30. V obecné rovině soud s žalovaným souhlasí, že jediným důvodem pro udělení mezinárodní ochrany nemůže být snaha legalizovat si v ČR pobyt. Nicméně je třeba odlišit, pokud žadatel současně tvrdí jiný azylově relevantní důvod. V takovém případě ani to, že jedním z motivů podání žádosti o mezinárodní ochranu by byla legalizace pobytu na území ČR, nevylučuje, že žadateli v případě navrácení do země původu hrozí pronásledování nebo skutečné nebezpečí vážné újmy (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011-49).
31. V této věci nelze přehlížet, že ruská invaze na Ukrajinu, s níž žalobci spojují své obavy z pronásledování, započala až v době, kdy pobývali v ČR (byť nelegálně). Za těchto okolností bylo namístě, aby se žalovaný zabýval i otázkou, zda lze žalobce považovat za tzv. uprchlíka *sur place* ve smyslu čl. 5 kvalifikační směrnice v důsledku nově nastalých okolností v zemi původu (k institutu uprchlíka *sur place* srov. např. rozsudek NSS ze dne 30. 12. 2008, č. j. 8 Azs 37/2008-80, a rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 1. 2002, č. j. 5 A 746/2000-31).
32. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí rovněž dovolával judikatury NSS, podle níž je o mezinárodní ochranu třeba žádat bez prodlevy, když je k tomu příležitost, a to nikoliv zeměpisně, ale též časově (viz rozsudky ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, a ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005-51). Opomenul nicméně, že je tu v porovnání s citovanou judikaturou zásadní skutková odlišnost – azylový důvod totiž u těchto žadatelů v době vstupu na území již existoval. V dané situaci tak vycházel z judikatury, která je na daný případ z tohoto důvodu nepřiléhavá.
33. Žalovaný dále argumentoval, že žalobci o mezinárodní ochranu nepožádali ani bezprostředně po zahájení ruské invaze na Ukrajinu dne 24. 2. 2022. Nicméně ani tuto skutečnost nemá soud v této věci za rozhodující. Argumentovali-li žalobci obavou z výkonu vojenské služby žalobcem b), je přirozené, že k podání žádosti přikročili až s určitou časovou prodlevou, jak se postupně blíží žalobcova plnoletost. Rovněž není obecně známou skutečností, že by Rusko hodlalo s válkou proti Ukrajině v blízké budoucnosti ustát. Soud proto akceptuje jednání žalobců, kteří až s postupem času mohli vnímat strach z povolání žalobce b) k výkonu vojenské služby naléhavěji, a tato otázka se pro ně stala relevantní až po určité době od zahájení války na Ukrajině.
34. Pro výše uvedené proto žalovaný nemohl odmítnout obavu žalobců z povolání žalobce b) k výkonu vojenské služby jen účelovostí žádosti. Naopak žalovaný byl povinen tato tvrzení posoudit a opatřit si k nim relevantní podklady splňující výše uvedené náležitosti. Žalobcům lze přisvědčit, že se ale ve správním spisu k výkonu vojenské služby a k nasazení branců do války na Ukrajině nic relevantního nenachází. Žalovaným shromážděné zprávy OAMP se k těmto okolnostem nijak relevantně nevyjadřují.
35. Soud připomíná, že samotné plnění branné povinnosti nelze bez dalších souvislostí považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany, **pokud se ovšem jedná o plnění takové povinnosti v regulární armádě demokratického právního státu, které je v souladu s**

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

vnitrostátním i mezinárodním právem, a pokud je daným státem respektována možnost odepření výkonu takové vojenské služby z důvodu svědomí či náboženského přesvědčení, ať již zavedením náhradní (civilní) služby nebo jiným způsobem, nebo přinejmenším, pokud takové odepření výkonu vojenské služby není ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. c) kvalifikační směrnice trestáno nepřiměřenými nebo diskriminačními sankcemi. Branná povinnost spojená s účastí na ozbrojeném konfliktu naopak může být důvodem pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu mimo jiné tehdy, pokud žadateli ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice hrozí trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu takové vojenské služby během konfliktu za situace, kdy by tento výkon mohl zahrnovat přímou či nepřímou účast žadatele na mezinárodních válečných zločinech, zločinech proti lidskosti, jiných vážných nepolitických zločinech nebo činech, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN, a pokud je zároveň dána souvislost mezi tímto způsobem pronásledování žadatele a azylově relevantními důvody pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. čl. 2 písm. d) a čl. 10 kvalifikační směrnice (viz rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, č. 4304/2022 Sb. NSS).

36. Pokud je tedy branná povinnost spojená s účastí na ozbrojeném konfliktu, může být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu, a to za podmínek, že: 1) žadateli o mezinárodní ochranu hrozí za odepření výkonu vojenské služby trestní stíhání nebo trest, 2) výkon vojenské služby by mohl zahrnovat přímou či nepřímou účast žadatele na mezinárodních válečných zločinech, zločinech proti lidskosti, jiných vážných nepolitických zločinech nebo činech, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN, a 3) je dána souvislost mezi tímto způsobem pronásledování žadatele a azylově relevantními důvody pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. čl. 2 písm. d) a čl. 10 kvalifikační směrnice, tj. z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (srov. citovaný rozsudek NSS č. j. 5 Azs 19/2020-45 nebo rozsudek téhož soudu ze dne 29. 9. 2022, č. j. 1 Azs 84/2022-61).
37. Současně je obecně známou skutečností, že vojenská invaze Ruské federace na Ukrajinu je aktem mezinárodní agrese, v rámci které ruská vojska páchají zločiny proti míru a proti lidskosti a v jejímž důsledku přijala ČR společně s dalšími státy sankce proti Rusku (viz také rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2022, č. j. 6 Azs 306/2021-49, č. 4364/2022 Sb. NSS, odst. 33).
38. Bylo proto na žalovaném, aby se zabýval tím, zda žalobci b) hrozí v případě návratu do Ruska reálné riziko povolání do základní vojenské služby a zda by výkon vojenské služby mohl s velkou pravděpodobností zahrnovat i účast na válce na Ukrajině. Měl také posoudit, zda a jaký trest by žalobci b) hrozil za případné odepření této služby a zda by byla dána souvislost mezi případným pronásledováním a azylově relevantními důvody pronásledování. Žalovaný se těmito otázkám nevěnoval, neobstaral si k nim ani dostatečné informace, a zatížil tak napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
39. Soud nicméně podotýká, že žalovaného nezavazuje, jak má o žádosti rozhodnout (zda jí má vyhovět či ji zamítnout). Požaduje ale, aby se žalovaný žádostí znovu zabýval a řádně se vypořádal s obavami žalobců z povolání k výkonu vojenské služby. A musí tak učinit na základě relevantních, aktuálních, vyvážených a transparentních podkladů.

40. Soud nepřehlédl, že žalobci b) je nyní 16 let a že sami žalobci v žalobě uváděli, že odvodového věku dosud nedosahuje. Nicméně ve správním spisu nejsou žádné podklady, z nichž by soud mohl zjistit, jaké jsou základní podmínky pro výkon vojenské služby v Rusku a zda se s ní nepojí povinnosti (např. registrační) ještě před dosažením odvodového věku. Těmito okolnostmi se měl v první řadě zabývat žalovaný. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí v této otázce pak soudu brání, aby úvahu žalovaného sám nahradil. Proto soud neprováděl dokazování zprávou OAMP k základní vojenské službě v Rusku ze dne 28. 1. 2025, kterou žalovaný připojil až k vyjádření k žalobě.
41. Nicméně soud pro účely dalšího řízení podotýká, že u obav z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu má být zkoumána možnost budoucího pronásledování, přičemž je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti. To znamená, že tato možnost musí být reálná, a nikoli pouze hypotetická (např. rozsudky NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, a ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112). Podobné závěry platí i pro hodnocení existence důvodných obav ohledně hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy ve státě původu. I zde se musí jednat o „reálné nebezpečí“, jímž judikatura rozumí, že ve významném procentu případů obdobných situací žalobců dojde k nežádoucímu následku, takže mají dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i je samé. Bude tak třeba posoudit, nakolik žalobci b) i vzhledem k jeho věku hrozí reálné, nikoli hypotetické nebezpečí pronásledování či vážné újmy v případě návratu do Ruska.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

42. S ohledem na shora uvedené soud zrušil napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s. ř. s. V něm je dle § 78 odst. 5 s. ř. s. žalovaný vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku (viz zejm. odst. 38–39 a 41).
43. Pro úplnost soud dodává, že zrušil napadené rozhodnutí jako celek, byť pochybení žalovaného shledal při posouzení důvodu pro udělení mezinárodní ochrany žalobci b). Nelze odhlížet od toho, že žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně a) a žalobce b) spolu úzce vzájemně souvisí. V případě vyhovění žádosti ve vztahu k žalobci b) lze totiž u žalobkyně a) např. uvažovat o udělení azylu či doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny dle § 13 a § 14b zákona o azylu (viz rozsudek NSS ze dne 21. 1. 2022, č. j. 5 Azs 70/2020-103, zejm. odst. 35 a 63).
44. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Procesně neúspěšnému žalovanému náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalobci byli ve věci plně úspěšní, a proto jim soud přiznal náhradu nákladů řízení, které spočívají ve vynaloženém poštovním ve výši 90 Kč; jiné náklady žalobců ze spisu nevyplývají a ani je sami nevyčíslili. Náhradu nákladů řízení je žalovaný povinen uhradit ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 18. listopadu 2025

Karel Ulík v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.